

Bhajana zangers (1988) © E. te Nijenhuis.

Hedendaagse Zuid-Indiase *bhajana*

Van het VVIK bestuur

De eerste VVIK-activiteit van het nieuwe jaar is een lezing van Musicologe Emmie te Nijenhuis over de Zuid-Indiase *bhajana* (d.w.z. "bijeenkomst van gelovigen" of "religieus lied"), die in de achttiende eeuw werd geformaliseerd door de activiteiten van

een aantal toegewijde Brahmaanse geleerden die leefden en werkten in het Tanjore district.

Uit recent onderzoek van Te Nijenhuis blijkt dat in Tamil Nadu de traditionele *bhajana* nog steeds bestaat en volop wordt beoefend in kloosters, privé-woningen en zelfs in concertzalen. De onderzoekster zal tijdens haar lezing documenteren hoe de originele liederen en zangstijlen worden toegepast in de hedendaagse Zuid-Indiase *bhajana*. Ook vertelt zij over de bijeenkomsten van gelovigen in Hindoe kloosters (*matha*) in Tiruvisalur, Marudanallur en Govindapuram, die werden georganiseerd volgens een vast schema (*bhajana paddhati*) met bijvoorbeeld de recitatie van Sanskriet verzen ter ere van Ganesha en de drie grote leraren Bodhendra, Shridhara Venkatesha en Sadgurusvami Venkatarama. Het één en ander zal worden geïllustreerd met video-opnamen die Te Nijenhuis op verschillende locaties maakte gedurende haar veldwerk in december/januari 2005/06.

Emmie te Nijenhuis studeerde Klassieke Piano aan het Conservatorium van Utrecht en promoveerde in Westerse en Indiase Musicologie aan de Universiteit van Utrecht. Op de site www.sarasvatibhavan.com kunt u meer lezen over haar onderzoek.

Aankondiging VVIK lezing

23 februari 2007, 16.00 uur,
Emmie te Nijenhuis: "Traditionele aspecten van de hedendaagse Zuid-Indiase *bhajana*". Instituut Kern, Leiden (uitnodiging volgt).

Zo Lang Zon en Maan nog Schijnen

Arlo Griffiths

Ten overstaan van een mooi gevuld Groot Auditorium sprak ik 2 juni j.l. mijn oratie uit. Mijn oratie had de de titel "Zo Lang als Zon en Maan nog Schijnen", en zal hopelijk ergens in de zomer gepubliceerd kunnen worden. Het ging me er in deze oratie ten eerste om duidelijk te maken dat het Sanskriet niet alleen van groot belang is voor begrip van de cultuurgeschiedenis van Zuid-Azië zelf, maar ook voor de Zuidoost-Aziatische landen die geparticipeerd hebben in het zogenoemde proces van Indianisering, in dit geval het oude Cambodja. Deze Indianisering heeft o.a. geleid tot een vlijtige productie van inscripties in Sanskriet en de lokale talen (in Cambodja het Oud Khmer), die vanuit meerdere gezichtspunten interessante informatie bevatten.

Het ging me er ten tweede om duidelijk te maken dat het rijke corpus van oude Cambodjaanse inscripties alleen vruchtbaar gebruikt kan worden voor de geschiedschrijving als de Sanskriet en Oud Khmer gedeelten van het corpus in samenhang evenredige aandacht krijgen. Aan de hand van een recentelijk ontdekte stèle-inscriptie, die zowel 40 Sanskrietverzen als nog ongeveer twee keer zoveel tekst in het Oud Khmer bevat, en voor wat het Sanskriet betreft nog ongepubliceerd is, heb ik enige inhoudelijke verbanden tussen de twee taalkundig onderscheiden gedeelten van het corpus aangegeven, maar ook laten zien hoe deze gedeelten elkaar wederzijds aanvullen. Door ook stil te staan bij enkele iconografische problemen rond de sculptuur waarmee deze stèle gedecoreerd is, heb ik tenslotte duidelijk willen maken dat het epigrafische onderzoek waar ik me de komende jaren onder meer mee bezig wil blijven houden, interessante mogelijkheden biedt voor interdisciplinaire samenwerking - als het lukt deze samenwerking van de grond te krijgen zal dat de positie van Sanskriet-studies binnen de Nederlandse Indologie zeker kunnen versterken.

De nieuwe hoogleraar Sanskriet, Arlo Griffiths

© Gerda Theuns-De Boer.

De Indiase Viool

Janet Kamphorst

Het Utrechtse theater Rasa organiseert in januari 2007 een festival gewijd aan Indiase viool muziek met violduetten uit Zuid-India van de "Parur Violin Brothers", M.A. Sundareswaran en M.A. Krishnaswamy, en een recital van Dhruba Gosh en Lenneke van Staaen. De Parur broers treden vrijdag 26 januari op in Rasa. Zij maken deel uit van de achttiende-eeuwse Indiase viooltraditie van Karnatische musici. Hun grote repertoirekennis en bedrevenheid maakt hen tot de meest gevraagde begeleiders van Zuid-Indiase vocale meesters en collega-instrumentalisten.

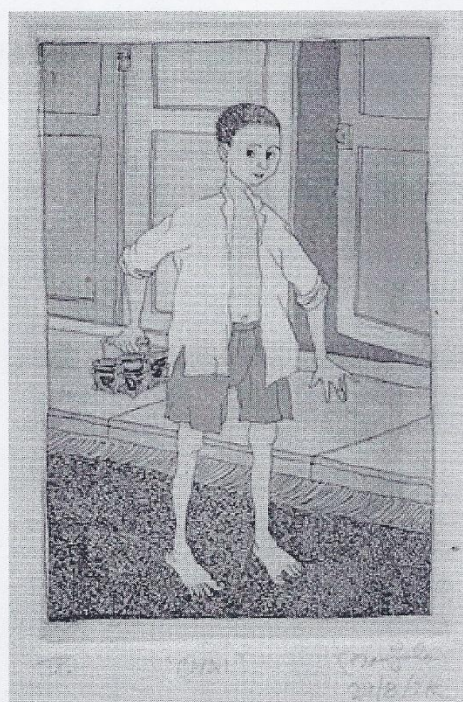
Parur Violin Brothers © Rasa.

Zaterdag 27 januari geeft *sarangi*-speler Dhruba Gosh samen met de Nederlandse violiste Lenneke van Staaen een recital in Rasa. Zij laten horen hoe het geluid van de *sarangi*, het favoriete instrument van Noord-Indiase muziektradities, en dat van de viool samen klinken. De *Parur Violin Brothers* treden 26 januari 2007 op en de *Sarangi*-Viool recital van Gosh en Van Straaten vindt 27 januari plaats in Rasa. Beide concerten worden ingeleid met een lezing en documentaire. Info: 030 -2316040 / www.rasa.nl

Curry. A Tale of Cooks & Conquerors

Marianne Oort-Lissy

Chicken tikka masala, biryani, khichari, kebab: een selectie uit bekende gerechten op het menu van elk Indiaas restaurant. Maar zijn ze 'echt' Indiaas? De historica Lizzie Collingham beschrijft het

Chai Boy. Zinc-plate etching (1999). Reprinted with kind permission of the artist, Manjula Padmanabhan (magnoliana@gmail.com).

bewogen verleden van de vele keukens van het Indiase subcontinent in *Curry. A Tale of Cooks & Conquerors*. Zij traceert de ontwikkeling van diverse Indiase gerechten en laat zien hoe je een zeer smakelijk gerecht kunt maken van de geschiedenis van voedsel.

Collingham beschrijft onder andere hoe een voormalige Britse minister van Buitenlandse Zaken in 2001 *chicken tikka masala* tot het nieuwe nationale gerecht van Engeland uitriep, waarna veel kritiek ontstond. Maar er wordt ook wel gezegd dat het ontstaan van dit gerecht terug te voeren is tot de Indiase kok van een Britse *sahib* die *chicken tikka* te droog vond, waarna zijn kok een blikje Campbell's tomatensoep en wat room toevoegde.

Wat is 'echt' Indiaas eten? In haar verslag van culinaire acculturaties probeert Collingham antwoord op deze vraag te geven. Zij verhaalt van de Mughals, die vleeseeters waren. Toen zij Hindustan binnenvielen, maakten zij kennis met vegetarisme en Ayurvedische kookkunst, waarbij een balans tussen 'hete' en 'koude' elementen in groenten, vruchten en vlees werd nagestreeft. Omdat vlees 'heet' was, moest het door koude elementen in evenwicht gebracht worden. Zo werd het nomadische 'fast food' van de Mughals (geroosterd vlees en één-pans maaltijden rijst, gaargestoomd met vet schapenvlees, wortels, en peper) in India door het gebruik van verfijnde kruiden een verrukkelijke 'echte' *biryani*.

Ook de Portugezen, Nederlanders en Fransen hebben enige invloed gehad op Indiase gerechten. Maar de Engelse overheersing bracht meer teweeg. Zo introduceerde Engelse ambtenaren *curry powder*, een kruidenmengsel dat nu een begrip is geworden, ondanks het feit dat het niets met een goede *masala* te maken heeft. Een andere invloed van de Engelsen op de Indiaase eet-, of liever, drink-gewoonten, is het gebruik van thee. *Chai* lijkt zo Indiaas maar Indiërs zelf dronken niet graag thee. Dit ging men pas vanaf de Eerste Wereld Oorlog doen, nadat Indiase arbeiders thee-pauzes kregen in diverse bedrijven en vanaf toen steeds meer Indiërs thee gingen drinken.

Besproken boek

Lizzie Collingham

Curry. A Tale of Cooks & Conquerors

Oxford University Press, 2006. Prijs € 16,80

Een Geschiedenis van Liefde in Zuid-Azië

Boekbespreking

Robert van de Walle

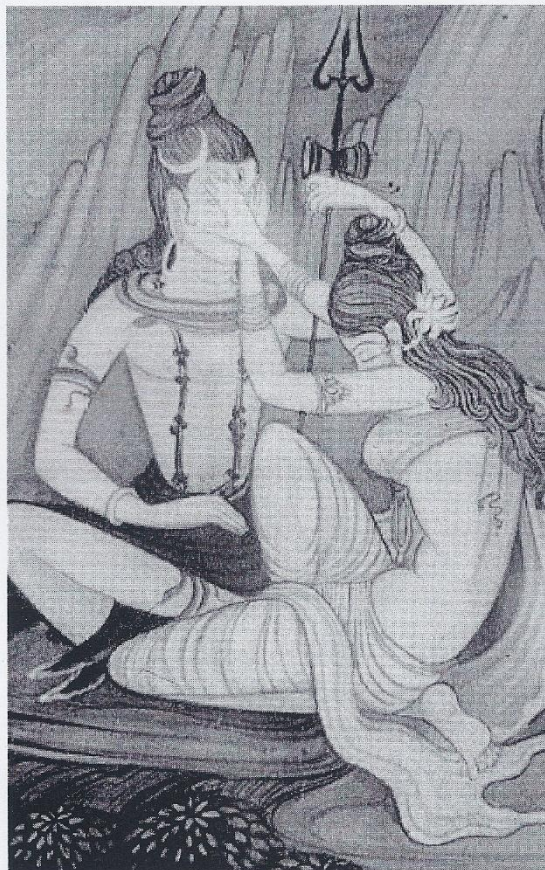
In Francesca Orsini's *Love in South Asia* wordt een cultuurhistorisch overzicht gegeven van de verschillende "idioms of love" zoals die door de eeuwen heen in Zuid-Azië gebruikt zijn; zulke "idioms" zijn de vele verschillende woorden voor liefde, zoals *shringara*, *viraha* en *ishq*, en de concepten waar zij voor staan. Zo vormen bijvoorbeeld ideeën over liefde uit de Islamitische, in het bijzonder de Soefistische, filosofie, en de uitbeelding daarvan in Perzische en Urdu literaire genres zoals de *ghazal* en de *masnavi*, tezamen een repertoire, een web van woorden, concepten en associaties, waaruit vandaag de dag nog steeds wordt geput in de moderne Indiase literatuur en de commerciële Hindi cinema.

Een van de sterkste kanten van de bundel is de diversiteit van de artikelen: de onderwerpen variëren van interviews met dorpsbewoners in Rajasthan tot liefdesverklaringen in Bollywood films, en van *Nal-Daman*, een zestiende-eeuwse *masnavi* in het Perzisch, gebaseerd op de Nala-Damayanti mythe, tot *Rustam o Sohrab*, een in 1929 gepubliceerd toneelstuk uit de Parsi theatertraditie.

De artikelen worden voorafgegaan door een gedegen inleiding van Orsini, die diep ingaat op de verschillende, vaak eeuwen-oude Zuid-Aziatische repertoires om over liefde te praten. Haar inleiding vormt een hele vooruitgang ten opzichte van vaak gemaakte opmerkingen dat er "zoveel verschillende woorden voor liefde zijn

(in *bhakti* teksten, in het Hindi, etc.)", zonder die verder uit te werken. Wel roept de paragraaf over het "oral repertoire" vragen op: deze behandelt namelijk ideeën rond liefde in zeer diverse teksten zoals Rajasthani epen, verzamelingen van verhalen zoals de Pali *Jatakas* en het Sanskriet werk *Shukasaptati* (vertaald in verschillende talen, onder andere meerdere keren in het Perzisch als *Tuti-nama*), en komische verhalen rond keizer Akbar en zijn minister Birbal. Orsini suggereert dat al deze teksten uitdrukking geven aan één bepaald liefdesrepertoire. Ondanks bepaalde parallellen lijkt het bijeenbrengen van zulke verschillende teksten onder de noemer "oral repertoire", met als enige verbindende factor het feit dat ze mondeling zijn overgeleverd, of dat men aanneemt dat dat het geval is geweest voor ze zijn opgeschreven, minder overtuigend dan de andere repertoires die Orsini beschrijft: in het geval van het Perso-Arabisch repertoire, of het *bhakti* repertoire, is het veel duidelijker dat meerdere teksten gebruik maken van gemeenschappelijke concepten en zich beroepen op duidelijk aanwijsbare gedeelde antecedenten.

Juist vanwege de sterke inleiding, en de grote verscheidenheid aan teksten, historische periodes, en methodes die beschreven worden in de artikelen, is het jammer dat de bundel geen nawoord bevat waarin geprobeerd wordt om wat algemene conclusies te trekken uit de

Uma en Shiva door Rudrakumar Zha © K.L. Kamat.

verschillende essays. Het zou interessant zijn om te weten hoe deze conclusies zich verhouden tot het werk van, bijvoorbeeld, de psychoanalyticus Sudhir Kakar, naar wiens werk in het geheel niet verwezen wordt. Maar dit doet niets af van het belang van deze bundel, die een overvloed aan informatie bevat, niet alleen over liefdesconcepten in het algemeen, maar ook over Panjabi epen, het Parsi theater, en de juridische implicaties van "love marriages".

Liefdespaar uit de *Sougandhika Parinaya* © K.L. Kamat.

Besproken boek

Francesca Orsini (ed)

Love in South Asia. A Cultural History

University of Cambridge Oriental Publications 62 (2006). Cambridge University Press. Prijs € 105,49

Randstad Agenda

29 december 19.30 Lezing over Tibetaanse kind-monniken in het Sera klooster (Zuid-India) van Antropologe Van Lochem. Info: 010-2707172 / www.wereldmuseum.nl

4 januari 20.30 MGA-theater *Ion-Burning Bombay* over de overeenkomsten tussen Griekse en Bollywood mythen. Korzo Theater Den Haag: 070-3637540 / www.korzo.nl

Ion-Burning Bombay © G. de Geus.

17 jan-14 febr.

Lezingenreeks *De wereld van het boeddhisme*, georganiseerd door het India Instituut (Amsterdam) op woensdagavonden van 19.30 t/m 21.30. Info: 020-6626662 / www.indiainstituut.nl

10-11 februari 2007 Vierde Himalaya Filmfestival geopend door journalist Kanak Mani Dixit. Het programma wordt 15 dec. bekend gemaakt op www.himalayafilmfestival.nl

Jonge Monnik

© Sonam Zoksang/ Wereldmuseum Rotterdam.

18 februari 15.00 Recital van fluitist Shashank. KIT Amsterdam: 020-5688500 / www.kit.nl

4 april 19.30 Lezing van Lodewijk Brunt getiteld: *Kinderen van middernacht. Over Engelstalige Indiase schone letteren*. Info: 020-6626662 / www.indiainstituut.nl

15 april 15.00 Kaushiki Chakrabarty zingt. KIT Amsterdam: 020-5688500 / www.kit.nl

© Sense World Music.

Redactie: J. Kamphorst (kamphorstjanet@yahoo.com)
Lay-out: A.A.E. van der Geer (avandergeer@planet.nl)

VVIK Nieuws is een halfjaarlijkse gratis uitgave voor en door Vrienden van het Instituut Kern. De *Randstad Agenda* is onder voorbehoud, wij raden u aan eerst aanvullende informatie in te winnen alvorens u een activiteit bezoekt.

DE VVIK IN HET KORT

Activiteiten

Vrienden van het Instituut Kern ontvangen ongeveer 5x per jaar een uitnodiging voor het bijwonen van lezingen, boekpresentaties of videovertoningen met aansluitend een borrel. Instituut Kern is historisch verbonden aan de opleiding TCZCA. Adres: Nonnensteeg 1-3, Leiden. Voor komende VVIK activiteiten, zie ook de homepage van de VVIK: www.instituutkern.leidenuniv.nl.

Nieuwsbrief

Leden ontvangen 2x per jaar de VVIK Nieuwsbrief met nieuws over VVIK activiteiten, Instituut Kern publicaties en overige wetenswaardigheden zoals een overzicht van voor VVIK leden interessante activiteiten in de regio.

Collecties

De Vereniging draagt zorg voor het beheer en de restauratie van een aantal bezittingen waaronder het Gandhara-album met albumine afdrucken van voor 1900. De Vereniging beheert daarnaast bijna 80 duizend foto's, die middels een database in de bibliotheek raadpleegbaar zijn. Ook bezit de Vereniging een aantal palmbladmanuscripten. De Indologische collecties worden met steun van de Vereniging in stand gehouden.

Fonds de Cock

Studentleden die een studiereis willen maken, kunnen een reisbeurs aanvragen bij Fonds de Cock. Aanvragen dienen schriftelijk bij het bestuur te worden ingediend. Achteraf wordt een kort verslag van de reis verlangd.

Lid worden?

Schrijf naar de secretaris: Robert van de Walle, Instituut Kern, Nonnensteeg 1-3, Postbus 9515, 2300 RA Leiden. E-mail: r.van.de.walle@let.leidenuniv.nl. De contributie (€ 20,- voor gewone leden, € 10,- voor studenten; per lopend kalenderjaar) kunt U overmaken naar het banknummer van de Vereniging: ABN AMRO 45.17.84.308 t.n.v. Vereniging Vrienden van het Instituut Kern, Leiden.